

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

N A C R T

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PREKRŠAJIMA S KONACNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, srpanj 2004.

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» br. 41/01 i 55/01 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTECI

Zakon o prekršajima kao jedinstveni normativni akt koji sadrži materijalnopravne i postupovne odredbe prekršajnog prava donijet je 12. srpnja 2002. godine uz manje izmjene 11. listopada 2002. godine («Narodne novine» br. 88/02, 122/02), a stupio je na snagu 1. listopada 2002. godine. Materijalno pravne odredbe propisuju pretpostavke za određivanje prekršaja i izricanje prekršajnih sankcija. ZOP nema posebni dio tako da se opisi pojedinih prekršaja nalaze u brojnim zakonima koji uređuju razna područja. ZOP se primjenjuje na sve prekršaje propisane zakonima i drugim propisima i štiti javni poredak, društvenu disciplinu i druge društvene vrijednosti koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom i drugim zakonima kojima su propisana kaznena djela. ZOP-om se htjelo ustrojiti mehanizme i institute za brzo i učinkovito rješavanje prekršaja.

Jedan od zakona koji propisuje prekršaje je Zakon o sigurnosti prometa na cestama koji je u primjeni od 1992. godine sa izmjenama i dopunama iz 1996. godine te prijedlogom izmjena i dopuna iz 2003. godine. Početkom mjeseca srpnja 2004. godine Vlada RH predložiti će donošenje novog Zakona o sigurnosti prometa na cestama kojim se treba postići sigurnost prometa na cestama a posebice u smanjenju broja poginulih osoba, jer je u odnosu na prethodnu godinu u porastu broj prometnih nesreća, ozlijeđenih osoba i poginulih osoba, što predstavlja znatno pogoršanje stanja u prometu na cestama.

Upravo radi donošenja novog Zakona o sigurnosti prometa na cestama potrebno je napraviti neke izmjene i dopune u Zakonu o prekršajima. Stoga je povišena visina gornje propisane novčane kazne za fizičke osobe te raspon i to donja i gornja visina propisane novčane kazne za pravne osobe, čime je odredba uskladen sa odredbama u drugim posebnim zakonima u kojima su propisane novčane kazne za prekršaje.

Nadalje, zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom bit će propisana kao obavezna a propisana je i nova zaštitna mjera prestanak važenja vozačke dozvole kao posljedica kumuliranja određenog broja negativnih bodova koji se počinitelju prekršaja mogu izreći prilikom počinjenja prekršaja. Ujedno je produženo trajanje mjere opreza do 30 dana kod privremenog oduzimanja vozačke dozvole koje trajanje je vezano sa donošenjem prekršajnog naloga od strane policije ili podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u tom vremenskom periodu. Mjera opreza privremenog oduzimanja vozačke dozvole treba osigurati izvršenje sankcija za prekršaje na taj način što će mjera opreza trajati do pravomocnosti odluke u kojoj će se počinitelju prekršaja izreći kazna i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom. Na taj način će se uvesti određena prometna disciplina za vozače i ostale sudionike u prometu na cestama i u potpunosti provesti u ZOP-u propisano načelo ekonomičnosti postupka kojim prekršajni postupak treba provoditi brzo bez odugovlačenja uz izbjegavanje nepotrebnih radnji i troškova a onemogućavajući svaku zlouporabu prava sudionika u postupku.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće trebati osigurati posebna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, jer se već postojeći instituti samo sadržajno određuju.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora jer za to postoje osobito opravdani državni razlozi.

Naime, donošenjem Zakona o sigurnosti prometa na cestama treba precizirati pojedine odredbe ZOP-a i propisati mogućnost izricanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilima kao oblikovnu, a radi smanjenja prekršaja i pojačanja prometne discipline u prometu na cestama.

KONACNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA

Clanak 1.

U Zakonu o prekršajima («Narodne novine» br. 88/02, 122/02) u clanku 30. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Novcana kazna ne može biti propisana niti izrecena u iznosu manjem od 300,00 kuna niti vecem od 15.000,00 kuna za fizicke osobe, odnosno iznosu manjem od 5.000,00 kuna niti vecem od 500.000,00 kuna za pravne osobe."

Clanak 2.

Clanak 32. mijenja se i glasi:

"(1) Zakonom se ne može propisati globa u utvrđenom iznosu manjem od 50,00 kn ni u utvrđenom iznosu vecem od 500,00 kn za fizicke osobe, odnosno u utvrđenom iznosu manjem od 500,00 kn ni u utvrđenom iznosu vecem od 10.000,00 kn za pravne osobe.

(2) Odlukom Županijske skupštine i Skupštine grada Zagreba, te odlukom općinskog i gradskog vijeca ne može biti propisana globa u utvrđenom iznosu manjem od 50,00 kn ni u utvrđenom iznosu vecem od 200,00 kn za fizicke osobe, odnosno u utvrđenom iznosu manjem od 500,00 kn ni u utvrđenom iznosu vecem od 1.000,00 kn za pravne osobe.

(3) Službena osoba ovlaštena prema pocinitelju primijeniti globu na mjestu pocinjenja prekršaja u propisanom utvrđenom iznosu za tu prekršajnu sankciju".

Clanak 3.

U clanku 36. stavak 4. briše se.

Stavak 5. postaje stavak 4.

Clanak 4.

U clanku 42. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

"(4) Zakonom se može za određene prekršaje propisati obvezna primjena zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom".

Stavak 4. postaje stavak 5. koji se mijenja i glasi:

"(5) Primjena negativnih bodova za pocinjene prekršaje protiv sigurnosti prometa može dovesti i do oduzimanja vozacke dozvole koja se smatra zaštitnom mjerom prestanka važenja vozacke dozvole".

Clanak 5.

U clanku 138. stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Mjere opreza može naložiti i policija po odredbama propisanim ovim Zakonom, a mjeru oduzimanja vozacke dozvole u roku od trideset dana na nacin propisan posebnim zakonom. Do isteka toga roka policija može izdati prekršajni nalog ili podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka".

Clanak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Novcanu kaznu, kao vrstu kazne, koju propisuju brojni posebni zakoni, potrebno je propisati u većem rasponu. Stoga je povišena visina gornje propisane novcane kazne za fizičke osobe i to sa iznosa od 10.000,00 kuna na iznos od 15.000,00 kuna, a za pravne osobe je povišen raspon i to donja visina od 2.000,00 kuna na iznos od 5.000,00 kuna, a gornje visine od 100.000,00 kuna na 500.000,00 kuna. Na taj način ova odredba uskladenjena je sa odredbama u drugim zakonima u kojima su propisane novcane kazne za prekršaje u većem iznosu od propisanog iznosa u dosadašnjoj odredbi člana 30. st. 1. ZOP-a.

Uz članak 2.

Globa, kao sankcija koju može izreći upravno tijelo koje vodi prekršajni postupak, treba biti propisana u utvrđenom fiksnom iznosu tako da globu može propisati službena osoba na mjestu počinjenja prekršaja.

Uz članak 3.

Zaštitne mjere, kojima je svrha otklanjanje uvjeta koji omogućavaju ili poticajno djeluju na počinitelje novih prekršaja su nabrojene u ZOP-u, ali posebnim zakonima mogu se propisati i druge zaštitne mjere.

Zaštitne mjere se propisuju počiniteljima prekršaja upravo zbog postojanja opasnosti počinjenja ponovnog prekršaja.

Uz promet vezana je zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, te radi smanjenja ponavljanja prekršaja i kršenja prometne discipline i reda na prometnicama, počiniteljima prekršaja treba propisati zaštitnu mjeru zabrane upravljanja motornim vozilom kao obligatornu.

Uz članak 4.

Obvezna primjena zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom može se za određene prekršaje propisati posebnim zakonom.

Ujedno je propisana i nova zaštitna mjera prestanka važenja vozačke dozvole kojom se treba onemogućiti vozače za daljnju vožnju nakon izricanja zaštitnih mjera.

Uz članak 5.

Svrha mjera opreza je provedba prekršajnog postupka a mjere najdulje traju do pravomocnosti rješenja o prekršaju. Mjeru opreza može naložiti i policija, a produljenjem roka od 3 dana na 30 dana policija ima mogućnost privremenog oduzimanja vozačke dozvole počinitelju prekršaja, tako da u tom roku od 30 dana policija izda prekršajni nalog ili podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Uz članak 6.

Odredba propisuje dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

NOVCANA KAZNA

Članak 30.

(1) Novcana kazna ne može biti propisana niti izrecena u iznosu manjem od 300,00 kuna niti većem od 10.000,00 kuna za fizičke osobe, odnosno iznosu manjem od 2.000,00 kuna niti većem od 100.000,00 kuna za pravne osobe.

(2) Za financijske prekršaje, te prekršaje u području zaštite okoliša, biološke raznolikosti, prekograničnog prijenosa, prijevoza, ograničene uporabe, unošenja u okoliš i stavljanje na tržište genetski modificiranih organizama ili proizvoda od genetski modificiranih organizama, ne može biti propisana niti izrecena novcana kazna u iznosu manjem od 500,00 kuna niti većem od 1.000.000,00 kuna.

(3) Novcana kazna može iznimno biti propisana u postotku prema povrijeđenoj zaštitenoj vrijednosti, s naznakom posebne donje i gornje granice novcane kazne.

GLOBA

Članak 32.

(1) Zakonom se ne može propisati globa u iznosu manjem od 50,00 kuna ni većem od 500,00 kuna za fizičke osobe, odnosno iznosu manjem od 500,00 kuna ni većem od 10.000,00 kuna za pravne osobe.

(2) Odlukom županijske skupštine i Skupštine Grada Zagreba, te odlukom općinskog ili gradskog vijeća ne može biti propisana globa u iznosu manjem od 50,00 kuna ni većem od 200,00 kuna za fizičke osobe, odnosno iznosu manjem od 500,00 kuna ni iznosu većem od 1.000,00 kuna za pravne osobe.

(3) Službena osoba ovlaštena prema pocinitelju primijeniti globu na mjestu pocinjenja prekršaja može primijeniti globu isključivo u visini donje propisane mjere te prekršajne sankcije.

VRSTE ZAŠTITNIH MJERA

Članak 36.

(1) Zaštitne mjere koje mogu biti propisane zakonom su: zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti fizičkoj osobi, zabrana obavljanja djelatnosti pravnoj osobi, protjerivanje stranca iz zemlje, oduzimanje predmeta, zabrana upravljanja motornim vozilom.

(2) Zakonom mogu biti propisane i druge vrste zaštitnih mjera koje prema trajanju i svrsi moraju biti uskladene s odredbama ovoga Zakona.

(3) Zakonom može biti propisano da se neke od propisanih zaštitnih mjera mogu primijeniti samostalno i bez izricanja kazne, odnosno primjene druge prekršajne sankcije.

(4) Zakonom može kod određenih prekršaja biti propisana zaštitna mjera oduzimanja predmeta kao obvezna, dok u ostalim slučajevima o potrebi primjene propisanih zaštitnih mjera uvijek odlučuje sud ili upravno tijelo koje vodi prekršajni postupak.

(5) Zaštitne mjere mogu biti propisane i primijenjene u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od dvije godine računajući od dana pravomoćnosti rješenja o prekršaju ili prestanka izvršenja kazne zatvora, osim zaštitne mjere oduzimanja predmeta koja se primjenjuje trajno.

ZABRANA UPRAVLJANJA MOTORNIM VOZILOM

Clanak 42.

(1) Zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom može biti primijenjena prema pocinitelju prekršaja protiv sigurnosti prometa kad postoji opasnost da ce isti upravljajući motornim vozilom ponovno pociniti prekršaj.

(2) Zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom sastoji se u zabrani upravljanja motornim vozilom određene vrste ili kategorije, a kod primjene zaštitne mjere sud ce uzeti u obzir i okolnost da li je pocinitelj prekršaja vozac motornog vozila po zanimanju.

(3) Zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom ne može biti propisana i primijenjena u trajanju kracem od jednog mjeseca niti duljem od dvije godine.

(4) Primjena negativnih bodova za pocinjene prekršaje protiv sigurnosti prometa koji mogu dovesti i do zabrane upravljanja motornim vozilom smatra se zaštitnom mjerom u smislu ovoga Zakona.

ODREĐIVANJE MJERA OPREZA

Clanak 138.

(1) Mjere opreza određuje rješenjem sud.

(2) U prekršajnom postupku pred upravnim tijelom mjere opreza određuje tijelo koje vodi prekršajni postupak.

(3) Mjere opreza mogu trajati do pravomocnosti rješenja o prekršaju. Mjere opreza koje odredi tijelo prekršajnog postupka pred upravnim tijelom može trajati najdulje tri mjeseca, ali sud na obrazloženi prijedlog upravnog tijela koje vodi prekršajni postupak može trajanje tih mjera produljiti do pravomocnosti rješenja o prekršaju.

(4) Mjere opreza može naložiti i policija, ali ako ovim Zakonom nije drukcije propisano, samo do tri dana. Nakon isteka toga roka policija može od prekršajnog suda zatražiti njihovo produljenje ako je postavljen zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

(5) Protiv rješenja o određivanju mjera opreza okrivljenik ima pravo žalbe u roku od tri dana. Žalba ne zadržava izvršenje.

